
SJÆLESORG

Kursets omfang

Svarer til 10 ECTS, men er ikke et akkrediteret kursus.

Målsætning

- Sigtet med emnet er at give de studerende en øget teoretisk og praktisk kompetence i udøvelsen af sjælesorg.
- Hver af de studerende vil opnå individuel kompetence inden for et selvvalgt tema i det sjælesørgeriske felt, som vedkommende skriver projektopgave om.
- Endelig er sigtet med emnet, at de studerende får skærpet deres identitet som sjælesørgere og deres teologiske refleksion omkring udøvelsen af sjælesorg.

Overblik

Emnet giver en indføring i faget sjælesorg med sigte på dens praksis i menighed og kristen organisation. Der tages udgangspunkt i sjælesorgens egenart, mål og metoder samt sjælesørgerens kompetencer og selvforståelse. Endelig drøfter en væsentlig del af undervisningen sjælesorgens praksis i mødet med væsentlige temaer fra sjælesorgen i lyset af sjælesorgens egenart og nyere forskning på temaerne.

Kursusforløb

Kurset består af 5 undervisningsdage á 6 lektioner hen over semesteret. I de mellemliggende perioder læses fællespensum svarende til 600 sider. I løbet af semestret bestemmes i dialog med kursusleder et spørgsmål med relevans for sjælesorgens praksis, som besvares i den afsluttende projektopgave. Kursusleder godkender også det til opgaven inddragne særpensum, hvis omfang er 300 sider.

Læringsmål

Efter gennemførelse af kurset vil kursusedtageren have opnået viden og kompetencer inden for:

- viden om sjælesorgens egenart og opgave i kirkens liv
- viden om typiske sjælesørgeriske temaer fra sjælesorgen
- teologisk refleksion omkring egne erfaringer i sjælesorg
- tolkning (drøftelse og analyse) af klinisk materiale (konfidentens fortælling og observationer af konfidenten)
- bevidsthed om egne sjælesørgeriske kompetencer og kompetence til at udvikle disse videre.

Fagindhold

- Sjælesorgens teologiske grundlag, egenart og menneskesyn
- Sjælesorgens opgave, mål og metode
- Sjælesørgerens kompetencer og selvforståelse
- Sjælesorgens almene og særlige midler
- Sjælesorg i mødet med usunde gudsbilleder, identitetsspørgsmålene, skam, skyld, lidelse og konflikter.

Undervisningsform

Undervisningen vil være forelæsning suppleret med selvstudium. Undervejs afsættes tid til diskussioner, cases og gruppesamtaler.

Pensum

- Andersen, Leif (2015). Kroppen og ånden : Sjælesorgens basis. Kolon (s. 19-228; 302-325; 386-397). ISBN 978-87-87737-74-6.
- Andersen, Leif (2016). Kroppen og ånden : Sjælesorgens samtale. Kolon (s. 23-317; 380-443). ISBN 978-87-87737-75-3.

Særpensum

Til brug for den skriftlige eksamensopgave udvælger den studerende udover kursets fællespensum et selvvalgt særpensum på 300 sider, som godkendes af kursuslederne for det specifikke kursus. Den anvendte litteratur angives i projektopgaven.

Supplerende litteratur

Bøger

- Andersen, Leif (2011). Når Gud er tavs. Forlagsgruppen Lohse, Fredericia. ISBN 978-87564-6293-8.
- Grevbo, Tor Johan S. (2018). Sjelesorg i teori og praksis : En lærebok og håndbok med mange perspektiver. Luther Forlag. ISBN 978-82-531-4871-7.
- Grevbo, Tor Johan S. (2006). Sjelesorgens vei : En veiviser i det sjelesørgeriske landskap – historisk og aktuelt. Luther Forlag. ISBN 978-82-531-3329-4.

Artikler

- Due, Elmo (2017). Tavshedspligt i dansk kontekst. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 37, nr. 3-4, s. 209-214. ISSN 0333-3388.
- Eide, Øyvind M. (2008). Det bærekraftige bibelord - Fra debatten om Bibelens rolle i den sjelesørgeriske samtale. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 28, nr. 2, s. 94-108. ISSN 0333-3388.
- Eide, Øyvind M. (2000). Guds taushet - Korsets teologi fra den krenkedes perspektiv. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 20, nr. 1-2, s. 35-46. ISSN 0333-3388.
- Eide, Øyvind M. (2007). Har sjelesorgens teologi sviktet det lidende menneske? Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 27, nr. 1, s. 4-16. ISSN 0333-3388.
- Eide, Øyvind M. (2000). Konflikt oppstår når det menneskelige krenkes - forsoning finner sted når det menneskelige gjenopprettes. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 20, nr. 3, s. 74-86. ISSN 0333-3388.
- Engedal, Leif Gunnar (2008). Jakten på sjelesorgens identitet: Teologiske og kulturalanalytiske peilinger i en brytningstid. Dansk tidsskrift for teologi og kirke, 35 (3), s. 19-42. ISSN: 1903-6523.
- Engedal, Leif Gunnar (2008). Sjelesorgens teologiske forankring og egenart: Bidrag til refleksjon. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 28, nr. 2, s. 76-93. ISSN 0333-3388.
- Engedal, Leif Gunnar (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 24, nr. 2, s. 84-95. ISSN 0333-3388.
- Espedal, Gry (2014). Å frigjøre den andres potensial: Kan coaching i sjelesorgsamtaler ha positiv betydning? Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 34, nr. 1, s. 48-62. ISSN 0333-3388.
- Follesø, Gry (2003). Skam og skyld. I: Fra skam til verdighet: teologisk og psykologisk arbeid med vold. Redaktør: Anstorp, Trine; Hovland, Beate Indrebø; Torp, Elisabeth. Universitetsforlaget, 2003. ISBN 9788215002064. pp. 100-134.
- Gade, Tove (2013). Betyder ens teologi noget for den trøst, man kan give? Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 33, nr. 2, s. 63-68. ISSN 0333-3388.
- Hauge, Astri (2017). Skal vi tilgi mer enn Gud? Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 37, nr. 1, s. 4-17. ISSN 0333-3388.
- Haukeland, Per Ingvar (2013). Det å være menneske – er også noe! : Noen betraktninger over Kierkegaard og hjelpekunsten. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 33, nr. 3, s. 202-214. ISSN 0333-3388.
- Henriksen, Jan-Olav; Aarflot, Hilde Marie (2013). Tro og identitet – under erfaringens trykk. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 33, nr. 3, s. 173-185. ISSN 0333-3388.
- Isaksen, Sjur (2013). Identitet – en innledning Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 33, nr. 3, s. 165-172. ISSN 0333-3388.
- Jerstad, Anne Line Dahl (2015). Er skadelig avhengighet dypest sett kjærlighetslengsel på avveie? Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 35, nr. 3, s. 181-195. ISSN 0333-3388.
- Kleiven, Tormod (2008). Oppgjør og selvaksept: Forståelse av skyld og skam. Dansk tidsskrift for teologi og kirke, 35 (3), s. 3-18. ISSN: 1903-6523.

- Landro, Eli (2012). Fra fasetenkning til integrasjon : Et helhetlig syn på sorg Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 32, nr. 3, s. 218–228. ISSN 0333-3388.
- Madsen, Jørgen Due (2013). Tro, sjælesorg og psykoterapi. I: Møhl, Bo og Kjølbye, Morten (red.): Psykoterapiens ABC. Psykiatrifondens Forlag (s. 225-237). ISBN 978-87-90420-81-9.
- Månsson, Dan K. (2017). Sjælesørgeren Martin Luther. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 37, nr. 3-4, s. 265-277. ISSN 0333-3388.
- Ringnes, Hege Kristin (2015). Sjelesorg og emosjonsregulering : Perspektiver og strategiske ressurser i kristen sjelesorgpraksis. Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 35, nr. 1, s. 59-77. ISSN 0333-3388.
- Stene, Valborg Orset (2011). Samtale og selvinnsikt Tidsskrift for Sjelesorg - Årg. 31, nr. 1, s. 46–61. ISSN 0333-3388.

Kursusleder/underviser

Lektor, cand.teol. Leif Andersen

Cand.teol Dan K. Månsson (kursusleder)

Eksamen

Den studerende vælger selv et for faget relevant spørgsmål, som besvares skriftligt ved inddragelse af det valgte særpensum. Den studerende kan få vejledning inden den endelige indlevering. Den skriftlige opgaves omfang er maks. 20 normalsider. Beregningen af omfanget omfatter tekst og noter, men ikke forside, indholdsfortegnelse og litteraturliste. En normalside regnes i denne sammenhæng som 2400 tegn (inklusive mellemrum). Opgavens omfang må således maksimalt være 48.000 tegn (inklusive mellemrum).